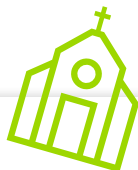

De bouwstenen van de zondag

Een koning die vrede brengt

In de kerkdienst

6. MOMENT MET DE KINDEREN IN DE DIENST

Oud wordt nieuw

In het verhaal komt uit de oude familie van David een nieuwe koning. Als die koning komt, zal er vrede zijn. Niet alleen voor de mensen, ook voor de dieren. Dat er uit iets ouds iets nieuws kan komen, ontdekken de kinderen aan de hand van een tak.

Wat heb je nodig?

- een grote tak

Aan de slag:

- Vraag de kinderen wat je hebt meegenomen.
- Zien de kinderen knopjes aan de tak zitten?
 - Vraag de kinderen of er een nieuwe tak uit zo'n stuk hout kan groeien.
- Vertel de kinderen dat er uit iets ouds iets nieuws kan komen. Wat er allemaal nieuw zal zijn, horen de kinderen in de kinderdienst.

Tip

Mocht je deze opdracht niet in het voorjaar doen, vertel dan aan de kinderen dat een tak in het voorjaar knopjes krijgt of laat het zien met behulp van een illustratie.

In de kinderdienst

7. OM TE BEGINNEN

4-8 jaar

Tijger, olifant en muis

In dit spel verjaagt de tijger de muis, de olifant verjaagt de tijger en de muis verjaagt de olifant.

Aan de slag:

- Maak twee groepen en laat de groepen tegenover elkaar staan.
- Beide groepen nemen de houding aan van een van de drie dieren: tijger, olifant of muis.
- De groep die het dier nabootst dat de andere kan weggagen, wint.
- De dieren worden op de volgende manier uitgebeeld:
 - De tijgers strekken hun armen, krommen hun vingers als klauwen en grommen gevaarlijk 'grrrr'.
 - De olifanten maken van hun armen een slurf en roepen 'tetteretè'.
 - De muizen maken van hun handen oren en piepen er vrolijk op los.

- In beide groepen is één kind dat bepaalt welk dier door de groep wordt nagebootst.
- De andere groep mag het gekozen dier niet horen.
- Tel af: één, twee en bij de drie nemen beide groepen de houding aan van het gekozen dier.
- De tijger verjaagt de muis, de olifant verjaagt de tijger en de muis verjaagt de olifant.
- Hebben beide groepen hetzelfde dier nagebootst, dan is er geen winnaar en begint het spel opnieuw.
- De groep die drie keer de sterkste is, heeft gewonnen.
- Vertel de kinderen dat het in het verhaal over dieren gaat, maar dat deze dieren elkaar niet weggagen.

8-12 jaar

Positieve personen

In het verhaal worden allerlei positieve eigenschappen van de nieuwe koning genoemd. De kinderen benoemen in deze

binnenkomeer positieve eigenschappen van elkaar.

Wat heb je nodig?

- Per kind:
- twee post-its
 - een pen

Aan de slag:

- De kinderen staan in een kring.
- De kinderen kijken wie links en rechts van hen staat.
- Elk kind schrijft voor beide kinderen op een post-it een positieve eigenschap die bij hem of haar past.
- Elk kind plakt het compliment op de schouders van de kinderen naast hem.
- Laat de kinderen om de beurt de positieve eigenschappen van hun schouders halen en voorlezen.
- Vertel de kinderen dat het in het verhaal gaat over de positieve eigenschappen van de nieuwe koning.

Tip

Lees het bijbelgedeelte aan de kinderen voor en laat de kinderen zoveel mogelijk positieve eigenschappen van deze koning opschrijven.

De bouwstenen van de zondag

Een koning die vrede brengt

8. GEBED ALS DE KINDERDIENST BEGINT

Goede God,
Als de nieuwe koning komt
zal het voor altijd vrede zijn.
Niemand doet elkaar meer kwaad.
Een wolf doet een lammetje geen pijn.
Een kind speelt bij het nest van een slang.
Want heel de schepping kent de koning.
De nieuwe koning is sterk en machtig.
Hij is goed voor alle mensen.
Hij brengt vrede voor iedereen.
Dank U wel voor deze koning
en voor de nieuwe wereld
die komt.
Amen.

Tip

Ga in een kring zitten voor dit gebed. Je kunt een kaars aansteken, of de kaars die je meeneemt uit de dienst in het midden zetten.

9. BIJBELVERHAAL

4-8 jaar

Bij Jesaja 11:1-10

Vertel het verhaal. Bekijk tijdens of na het verhaal met elkaar de plaat bij dit verhaal. Vraag de kinderen om goed te kijken en te vertellen wat ze zien. Je kunt eventueel de weetjes uit het bovenbouwmateriaal gebruiken om wat meer uit te leggen.

Een koning die vrede brengt

Moeten jullie horen, jongens en meisjes. Jullie weten al dat ik Jesaja ben. Ik ben profeet en ik geef de woorden van God door aan de mensen. De vorige keer heb ik jullie verteld over de zwaarden en speren die in het vuur werden gesmolten om er gereedschap van te maken, zodat er nooit meer oorlog zou zijn. Maar wat God me nu toch heeft verteld... Dit is net zo mooi, ik kan bijna niet wachten tot het zover is!

God vertelde me dat er een dag komt dat er echte vrede zal zijn. Eigenlijk net als wat ik jullie de vorige keer vertelde, over dat er gereedschap gemaakt zal worden van zwaarden en speren. En... er zal niet alleen vrede zijn voor de mensen, maar ook voor de dieren! Gisteren maakte ik nog iets heel anders mee. De schapen van mijn buurman hebben lammetjes gekregen. Maar 's nachts hoorde mijn buurman in de stal een hoop lawaai. Hij hoorde de lammetjes mekkeren en de schapen blaten. Hij ging er dus snel op af en zag dat er een wolf was. Hij wilde de wolf weggagen, maar hij was te laat. Hij zag de wolf nog net wegrekken met een lammetje in zijn bek.

Zo gaat het vaak: dieren eten elkaar op. Maar als God vrede gaat brengen wordt het heel anders. Dan kan een lammetje gewoon spelen met een wolf. Nu zijn lammetjes bang voor wolven, omdat wolven lammetjes soms opeten. Maar dan niet meer, dan zullen ze juist lekker met elkaar spelen. Dan rennen ze samen door het gras, en huppelen en springen ze in de zon. En als ze moe zijn gaan ze samen in het gras liggen; het lammetje veilig tegen de wolf aan.

Een panter zal dan rustig naast een geitje liggen. Zie je het voor je? Het geitje hoeft zich geen zorgen te maken dat de panter hem zal opeten, want dat gebeurt niet. Ze kunnen gewoon lekker samen in het gras een dutje doen.

En een kalfje en een leeuw zullen samen gras eten. Het kalfje hoeft niet bang te zijn dat de leeuw hem zal

De bouwstenen van de zondag

Een koning die vrede brengt

opeten, want de leeuw eet geen andere dieren meer, maar hij eet gras. Het zal zelfs zo zijn dat een klein jongetje hun herder kan zijn. Ook hij hoeft niet bang te zijn voor de leeuw. Nee, die kleine jongen past op de leeuw en het kalfje en neemt ze mee naar een plek waar lekker eten voor ze is.

Dat is nog eens echte vrede: wanneer niet alleen mensen goed voor elkaar zijn en elkaar geen pijn doen, maar wanneer ook de dieren elkaar niet meer opeten. Dat kun je je bijna niet voorstellen, hè? Maar het zal echt gebeuren!

Je vraagt je misschien af wanneer dat zal gebeuren. Ook dat heeft God me verteld. Dit zal gebeuren wanneer er een bijzondere koning komt, een koning die vrede brengt. Hij zal familie zijn van koning David.

Die koning van vrede zal een koning zijn die luistert naar God en doet wat Hij zegt. Dat komt doordat de Geest van God in zijn hart woont. Die helpt Hem goede dingen te doen. De Geest van God maakt Hem wijs en verstandig, sterk

en vol eerbied voor God. En daarom kan deze koning een koning zijn die goed is voor alle mensen, rijk en arm. Hij is eerlijk en luistert goed naar de mensen. Dan komt er vrede. Niet alleen voor de mensen, maar ook voor de dieren. Dan zal er geen angst meer zijn, geen gevaar en geen pijn. Iedereen zal dan weten wie God is en hoe je moet leven, want die koning van vrede zal een voorbeeld voor iedereen zijn. Alle mensen zullen goed naar Hem kijken en van Hem leren welke goede dingen ze moeten doen. Dat zal een mooie wereld zijn, zeg, waarin die koning heerst. Ik hoop dat Hij gauw komt!

8-12 jaar

Jesaja 11:1-10

Er komt een koning die vrede brengt

Er zal een nieuwe koning komen

Zoals uit een oude, omgehakte boom een kleine, nieuwe tak kan groeien, zo zal uit de oude familie van David een nieuwe koning komen.

De geest van God zal in hem zijn.

Die koning zal wijs zijn en verstandig, hij zal sterk zijn en machtig.

Hij weet wat God van hem wil en hij heeft eerbied voor de Heer.

Die koning is een goede rechter.

Hij luistert goed naar iedereen voordat hij een oordeel geeft.

Hij oordeelt eerlijk over zwakke mensen, en arme mensen behandelt hij goed.

Die koning straft mensen streng voor hun fouten,

met zijn woorden doodt hij mensen die kwaad doen.

Die koning is altijd rechtvaardig, hij is eerlijk en trouw.

Er zal een tijd van vrede komen

Als die koning komt, zal er vrede zijn.

Een wolf speelt met een lammetje, en een panter ligt naast een bokje.

Een kalf eet samen met een leeuw, en een klein kind past op beide dieren.

Een koe en een beer lopen in één wei, en hun jongen liggen bij elkaar.

Een leeuw eet gras, net als een koe.

En een kind speelt zonder angst bij het nest van een gevaarlijke slang.

Niemand zal meer kwaad doen

Als die koning komt, doet niemand meer kwaad.

Geen mens doet kwaad op de heilige berg van de Heer.

Want de aarde is vol met mensen die de Heer kennen, zoals de zee overal gevuld is met water.

De nieuwe koning zal een voorbeeld zijn.

Alle volken zullen naar hem toe gaan, iedereen zal bij hem komen.

De stad waar hij woont, zal schitterend zijn.

De bouwstenen van de zondag

Een koning die vrede brengt

10. OM TE WETEN

De wolf en het lammetje

Als wij leeuwen of beren willen zien gaan we naar de dierentuin. Maar in de tijd van Jesaja leefden zulke dieren in Israël in het wild. Maar de mensen zagen ze liever niet! Want wilde dieren waren een groot gevaar voor de bevolking. Maar God belooft dat wanneer de nieuwe koning zal regeren, er vrede zal heersen, ook tussen de mensen en de dieren. Wilde beesten zullen mensen of andere dieren dan geen kwaad meer doen. In plaats daarvan zullen ze vegetariër worden! Dat betekent dat ze geen vlees meer eten, maar planten of gras. De nieuwe wereld zal een veilige en vredige plek zijn voor iedereen.

Omgehakte boom

Heb je weleens, toen je bijvoorbeeld door het bos liep, een omgehakte boom gezien? Van zo'n boom is alleen het onderste gedeelte over, de stomp. Soms groeit er vanuit zo'n stomp weer een nieuw, piepklein boompje. In de tekst die we vandaag lezen wordt het koningshuis van David vergeleken met zo'n nieuw boompje. In de tijd dat David koning was over Israël, was het land heel rijk en machtig. Maar in de tijd van Jesaja stelde dat allemaal nog maar weinig voor. Toen werden Juda en Israël overheerst door het Assyrische rijk. De koning van Juda, Achaz, moest gehoorzamen aan de Assyrische koning. Maar eens – zegt Jesaja – zal het weer goedkomen met het koningshuis van David. Want op een dag zal er een koning komen, een afstammeling van David, die vrede en recht zal brengen voor de hele wereld.

11. OM OVER TE PRATEN

Bij de gespreksvragen staan verschillende soorten vragen: 'weetvragen' en 'denkvragen'. Antwoorden op de weetvragen kun je opzoeken, bijvoorbeeld in het verhaal. Over de denkvragen kun je met elkaar wat langer doorpraten. Op denkvragen zijn er dus ook geen foute antwoorden!

4-8 jaar

- Heb jij een huisdier? Speelt jouw huisdier weleens met jou of met een ander dier?
- Wat is jouw lievelingsdier? Wat eten deze dieren? Eten ze ook andere dieren op?
- In het verhaal van vandaag zegt God tegen Jesaja dat er vrede komt. Wat is vrede?
- Wat gaat er veranderen als er vrede komt voor de dieren? Hoe vind je dat?
- Wanneer gaat die vrede komen?

8-12 jaar

- Wat vertelt Jesaja over de nieuwe koning die komt?
- Zou een gewone koning al deze dingen kunnen?
- Wie denk jij dat er met die nieuwe koning wordt bedoeld?
- Waarin verschilt deze koning van de koningen en wereldleiders die wij kennen?
- Hoe ziet de wereld eruit als deze nieuwe koning komt?
- Welk stukje uit de droom van Jesaja vind jij het mooist en waarom?

12. OM TE ZINGEN

Zing met elkaar *Vrede, vrede overal* (Elly en Rikkert).

De bouwstenen van de zondag

Een koning die vrede brengt

13. OM TE DOEN

4-8 jaar

Dierenkoppels

In Gods nieuwe wereld kan een kind zomaar spelen bij het nest van een gevaarlijke slang en speelt een wolf met een lammetje. De kinderen maken twee dieren die in onze wereld niet met elkaar kunnen leven, maar in Gods nieuwe wereld met elkaar spelen.

Wat heb je nodig?

- Per kind:
- twee wc-rolletjes

En verder:

- verschillende kleuren verf
- kwasten
- gekleurd stevig papier
- lijm
- scharen
- ander knutselmateriaal: wiebeloogjes, chenilledraad, vilt, enzovoort

Aan de slag:

- De kinderen bedenken twee dieren die niet samen kunnen leven, maar waarvan één een prooi is. Denk aan: een uil en een muis, een poes en een vis, een leeuw en een lammetje, een beer en een koe.
- De kinderen knutselen van de twee wc-rolletjes naar eigen inzicht twee dieren die allebei blij kijken.
- In Gods nieuwe wereld leven deze dieren blij en in vrede met elkaar.

Tips

- Op internet zijn veel voorbeelden te vinden van dieren die gemaakt zijn van wc-rolletjes.
- Laat de kinderen een aantal voorbeelden zien ter inspiratie of maak zelf een voorbeeld.

6-8 jaar

Vredige viervoeters

Als de nieuwe koning komt, is het niet alleen vrede tussen de mensen, maar ook tussen de dieren, en zelfs mensen en dieren kunnen met elkaar omgaan zonder dat ze elkaar pijn doen. De kinderen ontdekken welke dieren samen iets doen in de nieuwe wereld vol van vrede.

Wat heb je nodig?

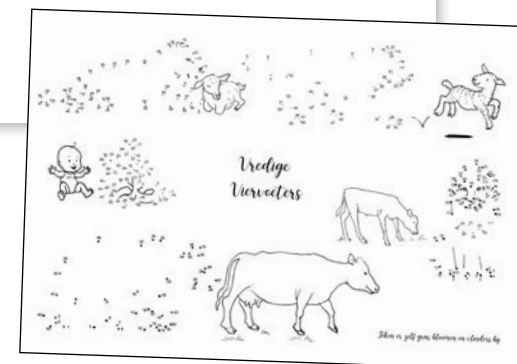
- Per kind:
- de kleurplaat

En verder:

- viltstiften en kleurpotloden

Aan de slag:

- De kinderen verbinden de cijfers in de goede volgorde met elkaar, zodat zichtbaar wordt welke dieren met elkaar optrekken in de wereld vol van vrede.
- De kinderen kleuren de kleurplaat in.

De bouwstenen van de zondag

Een koning die vrede brengt

4-8 jaar

Dierengeluidenmemory

In de droom van Jesaja leven veel dieren vredig met elkaar samen. Lukt het de kinderen om in het volgende spel dezelfde dierengeluiden snel te vinden? Wie de meeste dierengeluiden gevonden heeft, heeft gewonnen.

Wat heb je nodig?

- het werkblad met twee afbeeldingen van elk dier

Vooraf:

- Knip de dierenkaartjes van het werkblad uit. Zorg dat er twee dezelfde dierenkaartjes in de stapel kaartjes zitten.

Aan de slag:

- Drie kinderen gaan voor de groep staan. De andere kinderen zoeken een plekje in de ruimte en krijgen een kaartje met daarop de afbeelding van

een dier. De kinderen bedenken welk geluid dit dier maakt. De kinderen laten hun dier niet aan andere kinderen zien of horen.

- Een van de drie kinderen zonder kaartje begint en noemt de naam van een kind. Dit kind gaat staan en maakt zijn dierengeluid. Het kind noemt de naam van nog een ander kind. Dit kind gaat ook staan en maakt het geluid van het dier dat op zijn kaartje staat. Zijn de twee geluiden van hetzelfde dier, dan mogen de twee kinderen achter het kind gaan staan dat hun namen noemde. Zijn het twee verschillende geluiden, dan gaan beide kinderen weer op hun plek zitten en is het volgende kind zonder kaartje aan de beurt.
- Speel het spel tot alle dieren gevonden zijn.
- Wie van de drie kinderen heeft de meeste 'memory's' verzameld?

Tips

- Heb je een te kleine groep om dit spel te doen? Laat de kinderen om de beurt een dierengeluid bedenken en laat de andere kinderen raden bij welk dier dit geluid hoort.
- In plaats van dierengeluiden bedenken, kunnen de kinderen ook een dier uitbeelden.

De bouwstenen van de zondag

Een koning die vrede brengt

8-12 jaar

Beeld van vrede

Jesaja krijgt een prachtig beeld van een koning die vrede brengt. De kinderen maken met hun eigen tekeningen de beelden uit het bijbelgedeelte zoals zij die voor zich zien.

Wat heb je nodig?

Per tweetal:

- een A3-papier
- wasco
- een bijbeltekst

Aan de slag:

- Ieder tweetal krijgt een stukje van de tekst uit Jesaja 11:1-10.
- De kinderen bedenken hoe ze het beeld dat beschreven wordt willen verbeelden op hun vel papier.
- Ze tekenen hoe zij het voor zich zien.
- Leg de tekeningen in volgorde van teksten naast elkaar.
- Wat valt de kinderen op? Hoe zie je de vrede die de koning komt brengen verbeeld?

Je zou de teksten kunnen opdelen in zeven gedeeltes. Uiteraard kun je dit aanpassen naar meer of minder stukjes tekst.

- 1 - *Zoals uit een oude, omgehakte boom een kleine, nieuwe tak kan groeien, zo zal uit de oude familie van David een nieuwe koning komen.*
- 2 - *Die koning zal wijs zijn en verstandig, hij zal sterk*

zijn en machtig. Hij weet wat God van hem wil en hij heeft eerbied voor de Heer. Die koning is een goede rechter. Hij luistert goed naar iedereen voordat hij een oordeel geeft. Hij oordeelt eerlijk over zwakke mensen, en arme mensen behandelt hij goed.

- 3 - *Als die koning komt, zal er vrede zijn. Een wolf speelt met een lammetje, en een panter ligt naast een bokje.*
- 4 - *Een kalf eet samen met een leeuw, en een klein kind past op beide dieren.*
- 5 - *Een koe en een beer lopen in één wei, en hun jongen liggen bij elkaar.*
- 6 - *Een leeuw eet gras, net als een koe. En een kind speelt zonder angst bij het nest van een gevaarlijke slang.*
- 7 - *Als die koning komt, doet niemand meer kwaad. Geen mens doet kwaad op de heilige berg van de Heer. Want de aarde is vol met mensen die de Heer kennen, zoals de zee overal gevuld is met water. De nieuwe koning zal een voorbeeld zijn. Alle volken zullen naar hem toe gaan, iedereen zal bij hem komen. De stad waar hij woont, zal schitterend zijn.*

Varianten:

- De kinderen maken de tekening individueel.
- Kies met elkaar één stukje tekst en alle kinderen maken daar een tekening van.
- De kinderen leggen na het tekenen de juiste stukjes tekst bij de tekening.

De bouwstenen van de zondag

Een koning die vrede brengt

8-12 jaar

De grote vredequiz

In de Bijbel kun je veel ontdekken over oorlog, maar nog meer over vrede. Als de kinderen deze quiz gemaakt hebben, weten ze daar alles van.

Wat heb je nodig?

Per kind:

- het werkblad
- een pen
- een bijbel

Aan de slag:

- De kinderen maken de quiz.
- Als ze de letters of cijfers van de goede antwoorden achter elkaar zetten, ontdekken ze een bijzondere bijbeltekst.
- De oplossing luidt: *Numeri 6:24-26*.
- De kinderen zoeken de bijbeltekst op. De bijbeltekst is: 'De Heer zal jullie gelukkig maken en jullie beschermen. De Heer zal bij jullie zijn en voor jullie zorgen. De Heer zal aan jullie denken en jullie vrede geven'.

8-12 jaar

Een vergezicht van vrede

Jesaja vertelt over een koning die vrede brengt. Hoe ziet de wereld eruit als deze koning er is, denk je? De kinderen dromen over een nieuwe, goede wereld en projecteren hun dromen met behulp van een zaklamp op een muur.

Wat heb je nodig?

Per kind:

- een kartonnen bekertje
- een stuk doorzichtig tape dat over de onderkant van het plastic bekertje past

En verder:

- permanent markers
- scharen
- een zaklamp

Aan de slag:

- De kinderen knippen de bodem uit het bekertje.
- De kinderen plakken een stuk doorzichtig tape over de bodem van het bekertje.
- De kinderen tekenen een bijbelvers of een droom van de nieuwe wereld op hun stukje tape.
- Maak de ruimte zo donker mogelijk.
- De kinderen projecteren hun droom of vers om de beurt op de muur met behulp van de zaklamp, die ze door de opening van het bekertje steken.
- De kinderen vertellen elkaar hun bijbeltekst of droom die past bij de koning die vrede brengt.

De bouwstenen van de zondag

Een koning die vrede brengt

14. ZEGEN

In de Bijbel staat een zegen voor alle mensen. Dat is een wens die vaak aan het einde van de kerkdienst wordt uitgesproken. En die zegenwens zeggen wij hier ook tegen elkaar:

‘De Heer zal jullie gelukkig maken en jullie beschermen. De Heer zal bij jullie zijn en voor jullie zorgen. De Heer zal aan jullie denken en jullie vrede geven.’

Numeri 6:24-25

Tips

- Ga in een kring staan en houd elkaars handen vast.
- Laat drie kinderen elk een zin uitspreken, of spreek alles samen uit.

COLOFON

Tekst: Nederlands Bijbelgenootschap
Bijbeltekst: Bijbel in Gewone Taal
Hervertelling bijbelverhaal: NBG/Gesa van Delft
Illustratie: NBG/Liza-Beth Valkema
Werkbladen 4-8/6-8 jaar: NBG/Liza-Beth Valkema
Strip: NBG/Bart den Heeten
Vormgeving: Frivista
DTP: Villa Grafica